D.I.C

Demà, voteu segons la vostra consciència.

ANY I. - N.º 15. ~ CORTS CATALANES, 635, 1º - TEL. 22966. - SUBSCRIPCIÓ ANUAL: BARCELONA 7 pts. Fora 7'50 pts. ~ 3 OCTUBRE 1931 - 15 CTS.

EN MACIA: Alerta, catalans, que no ens l'eclipsin.

Dalt de l'escala, Unamuno. Als graons, Santiago Alba. Sostenen l'escala, Ortega i Gasset i Ferran de los Rios. Porta la palmatòria, Miquel Maura. Alcalà Zamora salva l'Estatut

Davant les eleccions del dia 4

Les coses, clares.

Novament, el cos electoral barceloní és cridat a eleccions, per omplir les dues vacants de les actes renunciades pels senyors Macià i Alomar. Dins l'ambient flotava amb intensitat la idea, o millor, l'anhel que els sectors més autèntics del Nacionalisme anessin en elles acoblats sota la cívica bandera de la Catalanitat. Però, en insistir fort en el refús l'home que sintetitzava en els actuals moments els deures patriòtics, no ha pogut trobar-se'n cap més que el substituís amb la mateixa unanimitat, i llavors, cada sector ha cercat i ha presentat candidat propi. No ens interessa d'escatir el culpable de la ruptura de les hostilitats.

Allò, però, que interessa al D. I. C., a tots els amics i prossèlits d'ell, és de votar amb eficàcia, i èxit. Amb eficàcia, en el sentit que l'home que recapti els nostres vots, ofereixi completes garanties, dongui una fermança absoluta que propugnarà íntegrament i amb ardidesa els nostres ideals. I amb èxit—afegim—puix que podem vaticinar per endavant, aquell qui comporti més probabilitats de sortir triomfant de les urnes.

En quant a la primera condició, indiscutiblement tant el senyor Pere Rahola i Molines, candidat de la Lliga, com el senyor Martí Esteve Guau, candidat del partit Republicà Català, els considerem i els tenim per uns cristians sincers, d'una fina sensibilitat democràtica, que impulsaria a ambdós, en el cas que sortissin, a defensar els drets de l'Església, i totes aquelles altres llibertats consubstancials amb ella, sense la sobirania de les quals, tot ciutadà cristià cau en esclavatge.

Però, no hem d'oblidar, no podem oblidar, que el candidat d'un partit, tot i el respecte a la seva llibertat individual, es deu al partit que l'ha fet triomfar, i en pac de la qual cosa, esdevé un mandatari d'ell. Un hom cristià *quasi* que pot admetre tot el programa del Partit Republicà Català. I amb certes esclarícies, potser que àdhuc sense el *quasi*. Però, hom no pot menystenir de cap manera la ideologia de certs prohoms d'ell, significatius i influents, ni la d'alguns conspicuus redactors del seu òrgan en la premsa diària.

Damunt les columnes d'aquest, han aparescut, amb massa dolorosa freqüència, articles d'intencionat anticlericalisme els uns, irrespectuosos envers l'Església, i les seves altes jerarquies d'altres. Ni resta prou clara la situació dins de l'esmentat partit, de certs diputats d'ell triomfants a les darreres eleccions, de remarcable significació esquerrana, com la del propietari de «La Rambla». I allò que no podem menyspreuar de cap de les maneres, és que el seu líder, l'actual ministre d'Economia, subscriví i es féu seu el vot particular al projecte de Constitució dels senyors Alomar i Xirau, amb el qual ell s'adheria així a l'expulsió de les Ordes religioses i expoliació de llurs béns.

D'altra banda, en quant al segon punt concernent a les probabilitats d'èxit, o de triomfs, del candidat senyor Martí Esteve, també convé estar amatent. Ell amb tots els seus es refien dels vots provinents de l'Esquerra Catalana, i dels qui, ara no poden votar a aquesta per no presentar candidat. Però, tant els uns com els altres, poden desplaçar-se perfectament devers aquells altres candidats, de significació esquerrana tanmateix, i catalanista. I, per cert, que n'existeixen per a tots els gustos. La qual circumstància resta moltes probabilitats d'èxit a la candidatura del senyor Martí Esteve.

Al nostre torn, hem de reconèixer que, oimés del que hem dit més amunt sobre la significació personal de Pere Rahola, la Lliga aquesta vegada ha promès i ha donat fermances de defensar els ideals cristians dins la Constitució. Tot i això, pecaríem d'insincers si afirméssim que les motivacions i impulsions d'ella, s'adiuen amb les nostres. Nosaltres, deslligats de tota faisó de compromisos, amb uns dalers més aviat socials que polítics, eixoplugats sota la bandera de la pobresa d'esperit, que fa la glòria dels despresos de fortuna, i la dels benaventurats, sentim el neguit d'una restauració social, a la qual es mostren massa repellosos els qui confonen la Pàtria i el bé social, amb la benestança i la tranquillitat de la pròpia llar.

D'altre cantó, ara com ara ens manquen raons suficients per a bastir vaticinis sobre les probabilitats d'èxit del candidat de la Lliga. La massa neutra, qui ni sols es mou per la por del desordre social, sempre és aombrada de misteri. I la mateixa ombra de misteri, embolcalla aquell altre sector qui no creuen res, o en ningú, o que només cerca en les urnes electorals, el triomf d'un home que guardi el seu predi. Si uns tals sectors, alliçonats a la fi, eixissin de llurs alcoves, potser sí que podria reixir triomf el senyor Pere Rahola.

Els nostres amics, prossèlits i simpatitzants, amb això creiem, que còmpten amb prou elements de judici per inspirar la seva consciència devers un candidat, o bé l'altre, dels dos de significació cristiana, que es presenten. Que ells ara triïn. Però, tenen el deure de votar. Tota inhibició és damnada per l'Església, puix que és regraciar un vot a l'enemic.

I en votar, que no sols pensin en les batalles a lliurar per la victòria de l'Estatut, sinó en tot allò altre. Ningú de nosaltres no ha de contentar-se en ésser i sentir-se únicament catalanista. Primer que catalanistes, som homes. I la puixança màxima de la catalanitat ha de pouar en l'homenia. Debades exultaríem en la llibertat catalana, si com a homes i cristians esdevinguéssim uns asservits, sense el gaudi de totes aquelles altres llibertats, que fan la glòria de tota vera i cristiana homenia.

Ja haurieu d'ésser fora!

Senyor Prieto socialista,
és hora de dimitir!
Que no us donguin més disgustos,
que us farien amagrir!
Oh, tècnic de les finances
¿ja en sabeu de confegir?
que una cosa és fe'el pallasso
i una altra saber llegir!

Enemic de Catalunya
com deurieu vos patir,
veient com les grans esmenes
que acabàveu d'enllestir,
es desfeien com bolados
sense ni fer un sospir!

Quan vós, deixeu la cartera
us ho haurem d'agrair:
vostra córpora indigesta,
ai que ens costa de pair!
Missenyora la Pesseta,
de joia tindrà un sentir,
car li cal una altra dida
que no la deixi morir.

Torneu vos a casa vostra
i maneu al vostre albir,
que sols les vostres finances
la vostra olla fan bullir!
Enemic de Catalunya,
senyor Prieto, Gran Visir,
ens amarga l'existència
vostre negre procedir.

Heu mancat a tots els pactes;
d'estudi voleu fugir;
negarieu vostra panxa
si ella us deixés mentir!
No serviu per ser ministre
car teniu molt dur el cuir,
i qui manca a una paraula
sempre més et pot trair!

Creieu-me senyo'Indaleci,
cal demanar el retir,
puix a la nostra butxaca,
sou ben car de mantenir,
i de tots els serveis vostres
en podem ben prescindir,
i vós, amb la cesantia,
de fam no us podreu morir!

KIKO.

Actualitats Gràfiques de la Setmana

Pel senyor K. Iman.

La senyoreta Esmena que als concursos de bellesa celebrats darrerament a Alcalà Zamora, ha obtingut el primer premi.

El senyor Pere Perez Pereza, únic "sargento" existent, després d'aplicada la primera part de la reforma militar del senyor Azaña, està rebent innombrables felicitacions.

El llop-perdiguer *Dic* ha descobert una perruca que hom suposa pertanyent a l'home de les cavernes. El professor Bosch Gimpera pretén demostrar que és del senyor Gassol.

L'eminent intellectual D. Liberto Calomelanos, autor d'una formidable diatriba contra l'Església Catòlica, que li ha valgut una corona de llorer, oferta per la Societat Protectora d'Animals. La corona no ha pogut ésser fotografiada, per haver-la devorat l'homenatjat.

Proves oficials de l'aparell inventat pel Dr. Pagano. Enlaira a una altura considerable i sense l'ajut de gas ni motor, un vulgar cistell d'anar a plassa. El secret de la màquina voladora no és altre que omplenar prèviament el cistell de subsistències.

El cambrer de cafè Eleuteri Culleretes, a qui hom ha dedicat un homenatge per no haver anat a peu en lloc, a oferir cap copa de champagne a ningú.

Vista parcial de Sant Feliu de Guíxols. Després de laborioses investigacions ha quedat demostrat que hom no hi firmà el pacte de Sant Sebastià.

El temible "cabecilla" de la reacció basca Chomin Iturrigorriberrilarragoretagoyena en el moment d'ésser apressat, amb tot l'armament, per la guarda cívica de més avall.

Famós exemplar de carabassa obtingut als camps del Vallès, substituint l'adob orgànic de la terra per exemplars de "La Traca".

El poble de Londres davant la Borsa.

La suspensió del Patró Or pel Banc d'Anglaterra

El DIC preveia la catàstrofe. - Com es desenrotllà la crisi anglesa. - Les seves conseqüències per a Espanya. - Tàctica que convindria emprar.

En passades edicions, estudiant a fons la situació econòmica anglesa, dèiem, literalment, que a despit dels remeis heroics, suportats amb patriotisme extraordinari pels contribuents i malgrat la reducció fantàstica dels pressupostos, creiem impossible d'evitar el desastre financier anglès. La realitat confirma, amb excés, les nostres apreciacions.

Al DIC correspon, en conseqüència, l'èxit d'haver donat la veu d'alerta en aquest important afer mundial. En assabentar-se per la premsa diària de la transcendental baixa de la lliura, els nostres llegidors no van experimentar cap sorpresa. Era la fatal seqüela del pànic d'un Estat que ha exhaurit la precària ajuda que li brindaren les nacions aliades.

Des del 1 de juliol fins a la data històrica del 19 de setembre havien estat retirats del Banc d'Anglaterra cabals per valor de 200 milions de lliures esterlines. La situació fou afrontada disposant el Banc de les divises estrangeres que tenia en compte, i del crèdit de 80 milions concedit per França i els Estats Units, en aquell moment en què mercès a la confiança que el poble concedí a Mr. Snowden, semblava possible deturar l'allau de creditors d'arreu del món que sollicitaven treure, en efectiu, les diferències de llurs comptes corrents en el poderós Banc de la Gran Bretanya. Llavors, alguns importants Bancs Nordamericans i Europeus van comprometre's—per bé que no es confirmà oficialment—a no reclamar les diferències llurs, mentre no milloressin les circumstàncies. Hom suposà que amb la reserva de 80 milions concedits pel crèdit obert, i amb les mesures preses per a evitar la fugida de capitals anglesos, s'arranjaria de moment, la situació angoixosa; però, ara la situació mundial és molt diferent de l'any 1925, quan es va estabilitzar la lliura. Els crèdits oberts per Anglaterra en anys darrers han donat a la seva hisenda una consistència fictícia, que radicava fora de casa seva, i perduda la confiança per motius polítics i socials, aquells que més fe hi tenien la precipitaren pel pendís del pànic financier.

Tot Europa prengué amb serenitat la nova terrible. Tancaren la major part de mercats mundials, i no es cotitzà la lliura sense garantia or, fins després de 48 hores d'haver anunciat el Govern Anglès les greus resolucions preses.

* * *

Mercès als decrets del Govern espanyol prohibint en absolut la retenció de moneda extrangera en comptes especials i l'obertura dels crèdits, que habitualment negocia la indústria importadora, els Bancs no han sofert les conseqüències de la baixa de la lliura, les quals haurien estat tràgiques en qualsevol altra avinentesa.

El Centre de Contractació de Moneda, segons manifestacions del propi Ministre d'Hisenda, no sortirà perjudicat de la baixa de la lliura, perquè en rescindir algun crèdit amb la moneda anglesa més baixa, podrà retornar les lliures a més baix preu. Però, en canvi, l'exportació espanyola, aquest any de collita profitosa i abundant, tindrà una pèrdua immensa, la qual desnivellarà la balança comercial i desballestarà la nostra agricultura i el comerç en general.

Crec, doncs concretament, que el moment per a Espanya és de molta importància. Cal puntualitzar aviat les relacions comercials amb Anglaterra, per mor de la baixa considerable que oferirà la seva producció i de la radical transformació aranzelària que sense dubte implantarà. I ensems havem d'obrar molt hàbilment, per tal de no perdre les bones relacions amb una Nació que, malgrat la crisi momentània que l'amenaça, continuarà regulant el tràfec comercial del món sencer, per la seva organització incomparable, per la seva seriositat comercial i per radicar en el camp de la seva poderosa indústria una sèrie de productes, orgull de tot l'Occident.

JOSEP M.ª TUSQUETS

—«Meditemos, calculemos si debemos dimitir...»

(Un fragment de «El Rey que rabió» que no ha il·lustrat «El Be Negre»).

CARNET DE PROPAGANDA

Dos discistes entusiastes, discuteixen, tot esperant el tramvia.

—El D.I.C. tira quinze mil exemplars.

—Que no; que sols en tira dotze mil— Un tercer dicista arriba, i posa pau a l'entusiasmada discussió:—

—Si tots només cerquéssim una nova subscripció, abans d'un any en tiraria 25 mil.

25 mil exemplars, que cada dissabte com aquestes aurenetes amigues, es ficarien dins les llars, i dins els tallers. Als despatxos i oficines: bars i cafès, casinos i tertúlies. Al sindicat agrícola rural, i al centre polític de ciutat. A la barberia i a la tenda. A ca la modista, a cal sastre, a cal dentista, i a l'entrada del betumer o cira-botes.

Un dels dicistes, conta als dos altres, l'efecte que li han causat els reflexes en el mirall de la barberia d'una cara tota enriolada, escumejant de sabó, de les facècies del popular setmanari. Si l'hagués vista el caricaturista, quins apunts no n'hauria pres.

—Jo m'he adonat de la modisteta, que el llegia asseguda al tramvia, i el seu esguard, adés s'enriolava també, adés s'entenebria una mica, adés es mossegava la poncella dels llavis, per a no esclatar en un esclafit fort.

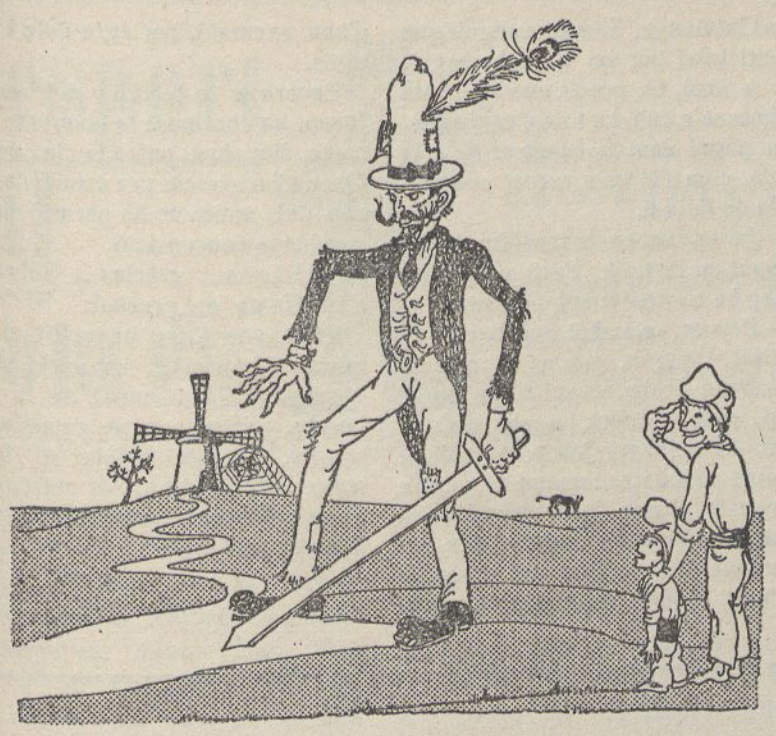
La joia i el bon humor, són encomanadissos. Quants són els qui cada dissabte i diumenge, riuen així, i esdevenen faceciosos d'un cantó a l'altre de Catalunya?

Si cada dicista, hi posa el coll, aviat seran milers, els qui amenitzaran el cafè o el vermut, l'espera a cal dentista i a cal cira-botes, o el viatjar, o l'estar-se sols.

Cada dicista que faci un nou subscriptor. Sinó, cada un d'ells, que ens trameti l'adreça de les seves coneixences, o amistats, i àdhuc inconeguts i tot, que ofereixin probabilitats d'esdevenir lectors assíduus del nostre setmanari.

Tots no hem de parar fins que d'un termenal a l'altre de Catalunya, els dissabtes se senti cridar:

—El D.I.C... El D.I.C... Setmanari combatiu facecións, i que només val quinze cèntims!

DON CLODOALDO S'HA TORNAT ESQUERRÀ

—Qui és aquest, pare?

—Aquest, igual es diu Miliano, que Royo Vilanova que Alba, que Ortega i Gaset, que Unamuno, que etc., etc.

—I per què «serveix»?

—Tant per enderrocar Monarquies com Repúbliques.

Davant les imminents oposicions al Magisteri

Escoles oficials - Escoles lliures

Sentim intensament una cosa per la República. Que el seu adveniment hagi desvetllat l'esperit burocràtic d'una tal manera, que existeix el perill que ell esdevingui una malvestat per a la nova forma de Govern, com va ésser-ho per a la caiguda monarquia.

Guaitem, sinó: una convocatòria a oposicions és cridada per al proveïment de quatre mil escoles. I no gens menys, vint mil opositors, a hores d'ara, són inscrits. Preveiem que la causa potíssima d'aquest fenomen ha estat l'anunci pregonat amb tots els sons de veu de la implantació de l'escola única i obligatòria. Segons el novell sistema escolar, propugnat arreu des de les altes esferes oficials, trenta mil escoles mancarien a la península ibèrica. La classe professoral, d'un cantó, s'ha atemorit: d'altre, s'ha sentit estimulada a presentar-se a oposicions. Per això ha cuitat, o s'apressa a plegar les escoles lliures, i inscriure's, com a opositors. Tanta ha estat la temor emparada d'ella, que ha produït l'enorme desproporció: quatre mil escoles per a vinticinc mil aspirants.

Les oposicions actuals ofereixen una certa novetat de les anteriors. Elles versaran sobre un programa atapeït de tota mena de coneixements, que ja fa suar aigua i sang només d'estudiar-los. Els exercicis de les primeres proves, de segur deixaran fora de combat una munió considerable. I els triomfants, seran obligats a uns cursets de tres mesos, especialment de pràctiques, dins d'escoles de l'Estat. Llavors si ells han demostrat la llur perícia i capacitat, finalment aconseguiran plaça. I ingressaran a formar part de l'exèrcit de l'escola oficial.

Un tal sistema d'oposicions ha creat molts descontentaments i ha desvetllat moltes protestes. Segons ens diuen, els opositors de Madrid intentaren i tot de declarar-se en vaga. Potser hauria estat la primera d'aquesta mena plantejada al món. A Barcelona, s'han constituït en sindicat tots els aspirants a places, i pretenen d'imposar a Marcel·lí Domingo i Rafael Llopis, els dos pares de les estrafolàries oposicions, el sentit comú: res més que el sentit comú.

Creiem que els nostres mestres tenen tota la raó en les seves reivindicacions. Primerament, no s'hi val que l'Estat els exigeixi una mesura i profunditat de coneixements que ell no fou previsor de donar-los a les Normals durant la carrera. Si abans les Normals eren monàrquiques (passi el mot) i ara republicanes, l'Estat ha d'admetre el fet consumat per esperit de Justícia. Si els professors adquiriren un títol, és de raó que aquest els resulti vàlid per allò que els hi concediren, i per allò que els hi feren pagar. D'ara endavant, que es reformin les Normals i es subjectin els estudiosos al Magisteri, a totes les disciplines científiques que hom cregui necessàries. Però, a l'hora present, això és exigir d'un home una comesa superior a les forces amb què el mateix Estat l'ha preparat. Ens dolem també que aquest programa afeixugat de tota mena de coneixements, s'assembli tant als de les «Aufbauschule» i «Iortbildungschule» germàniques.

L'Estat pretén de reparar una tal injustícia envers els mestres opositors amb uns estudis supletoris que signifiquen una nova preparació de tres mesos de durada. Però, aquesta providència no resulta igual per a tothom, puix durant els referits mesos d'exercicis, molts hauran d'abandonar la pròpia escola, que constitueix la base econòmica del seu sostenïment familiar o individual. D'altres, sense cap mena de col·locació, es trobaran mancats de recursos per viure durant tres mesos desplaçats de la pròpia família. I això encara portarà una pertorbació enorme dins de totes aquelles escoles particulars, el professorat del qual es presenta a oposicions i de retop damunt la massa escolar que hi concorren. Tres mesos, per a molts infants, de vacances perllongades, corrent pel carrer o embullant dins de casa. I encara aquell qui per un motiu o altre no pugui continuar els cursets de tres mesos, es trobarà amb la seva escola sense alumnes, buida de clientela. Molts alcaldes de poble s'han queixat a la Inspecció d'ensenyament de l'abandó de llurs escoles per part dels mestres, per anar a oposicions.

Desitgem cordialment que els nostres amics mestres reïxin en les seves justes aspiracions. Però igualment desitjaríem, que sentissin més la llibertat de l'exercici de la seva digna professió, i es mobilitzessin estimulats per crear enfront de la de l'Estat, l'escola lliure i privada, amb l'esperit de competència, de superar-la en eficàcia i organització.

Tots els monopolis són odiosos. Però, aquell qui ama la seva professió, ha de sentir com ningú més, l'odi al monopoli que de la seva intenti de fer qualsevol, maldament sigui l'Estat.

PELAUZY.

Confidencialment, i només per als lectors del D. I. C., ens ha estat facilitada aquesta interessant lletra, que ens afanyem a reproduir, bo i esmenant-ne l'ortografia i la puntuació.

Madrid, 30 de septiembre de 1931.

Querida compañera: Sabrás que he llegado a esta villa y Corte sin novedad y buena salud, a Dios gracias. (Ya la he metido: suerte que no se enterará Aragay).

Esta vez hemos viajado en un vagón que no me acuerdo si lo llaman esleping *o* esmokin. *Es igual: la cuestión es que se va muy cómodo. Ahora que empiezo a tener posición, no quiero exponerme viajando en aeroplano, como hacen Franco y Lluhí solamente por pavería.*

Serafina, esta vez no me he hospedado en el Palas *(lo llaman Palas, pero se escribe* Palace*), porque cuesta un ojo de la cara. Ahora me estoy en un hotel de la calle de Atocha, que se llama «Hotel Universal», y que se come muy bien, sobre todo cuando nos dan salomillo con cogombro, que no sé como se llama en catalán.*

Sabrás que por giro postal te he enviado 50 duros, y que el día 1 de octubre iré de mañana a las oficinas del Congreso a cobrar las 1000 del ala (no sé porque lo llaman así), correspondientes al mes entrante. Así podremos ir tapando la boca al latoso del ebanista, que aún le debemos los muebles de cuando nos juntamos.

Serafina, eso del Congreso resulta muy aburrido. Suerte que en el bar nos dan tantos sandvichs como queremos, y unos caramelos muy buenos, sin pagar nada. Cuando habla De los Ríos o Ortega Gasset, hacemos alguna bacaina, porque no se entiende nada. De los nuestros, fuera de tres o cuatro, todos los demás hacemos de claque. *Cuando hablan Sortano, Madrigal o Villa, les llamamos payasos; cuando habla un agrario, le decimos burro, idiota y lagarto; y cuando es algún vasco, le gritamos reaccionario, cavernícula y troglodita. (Estas dos palabras no sé lo que significan; pero tampoco lo saben Grau, Ventós y otros más presumidos que un servidor).*

Figúrate que cuando habla Companys todos los diputados castellanos se ríen la mar, porque dice plesbicito *en vez de plebiscito. ¡Y esto que es la cabeza de la Esquerra! Dolcet y Dencás venga hacer interrupciones para hacer ver que son republicanos de nacimiento y para que se enteren en San Andrés de Palomar. Hay un diputado que le llaman Unamuno, que es muy antipático a todos y muy catalanófobo; pero le aplaudimos porque va contra los frailes y los curas.*

Sin más, saludos a la señora Sinforosa del principal y a los de la portería. A los del piso de arriba no les digas nada, porque me parece que son de La Publi.

Tu compañero interino de penas y fatigas

N. N.

P. D.—Con el dinero que te he mandado podrás comprar una cafetera nueva, una persiana para la abertura del cielo abierto y un patinete para el crío.

Per la transcripció:

CALAMARS.

Tardes de diumenge

—Senyor Josep, ha arribat molt tard!—ha exclamat el Genís, quan encara el senyor Josep espremia per obrir-se pas entre la dura concurrència a fi abastar el seu seient habitual.

—Una mica tard... Però vaja!—ha replicat el vell amic de Genís. I n'ha explicat el motiu. Pel camí, ha trobat la Llogaia, una de les dones més velles del poble, i s'han enfilat a enraonar de la qüestió dels rabassaires, i de la collita del vi.

Al seu torn, Genís ja esperava amb delit el contertulià de cada festa.

—Què és això, Genís?—ha interrogat el senyor Josep.

—Ah! que no ho endevina?—El senyor Josep ha fitat d'aprop el paquetet, ha espitllat els ulls, i ha estremit les narines, com per a flairar millor. I un somriure infantívol ha aclarit el seu rostre. Sí, que ho ha endevinat. El paquetet contenia mitja dotzena de rovellons, present devot de l'amic.

—Es per a vostè—ha dit Genís.

—Gràcies, gràcies... Mireu que totes se les pensa aquest minyó.

—Vostè es mereix això i molt més.

—Gràcies, gràcies,—ha repetit encara el senyor Josep amb un pic d'emoció. Hi ha hagut un silenci. Mentrestant, el cafeter ja amatent, ha portat el servei de consuetud al senyor Josep.

La sala avui rebull de gent, mentre el most rebull dins de les bótes. Encara es parla de la qüestió dels rabassaires. El senyor Josep, amb un rictus d'enuig, refusa de tractar-ne.

—El que hom hauria de preocupar-se en aquest país, una mica deixat de la mà de Déu, és d'aprendre d'elaborar el vi, i que aquest valgués força.

—Ja li he sentit queixar d'altres vegades.

—Com que sí... Ací, hom només dalera perquè ell faci força grau, i res més. Es una qualitat que té molta importància, sobretot essent, com és ella, la mesura o l'índex de la venda. Per això, enforteixen el most amb d'altre de bullit, sense gaire norma ni regla. Llavors, sovint el vi surt dolç, o bé agre-dolç, o bé fat de tant de sucre insoluble.—El senyor Josep, ja la paraula presa, s'engega amb una desquisició química sobre els ferments i les llevadures, que atreu a la seva taula, tres o quatre pagesos més del voltant.

—Si ens ho ensenyessin, potser deixaríem aquest costum—ha interromput un.

—El vi, per conservar se sà, no li cal un grau pujat d'alcoholització. El que cal és procurar que fermenti bé, i, especialment molta, moltíssima netedat. Després de tot, el bisulfit i la cola de peix no costen gaire, ni és gens dificultosa la seva aplicació.

—Té raó el senyor Josep. Sinó, com s'ho farien per conservar el vi aquests Sindicats que elaboren només classes de vuit i nou graus?—ha constatat el Genís.

—I és clar—ha prosseguit el senyor Josep—un vi fort i endolcit com el que elaboreu vosaltres, ocasiona la gran manera perquè els taberners de Barcelona, i d'altres ciutats, als quals el veneu, hi tirin aigua i hi facin tota llei de trafiques.—El seyor Josep s'ha interromput ell mateix, i ha confegit:

—Després us queixareu que la gent de ciutat es torni aiguadera!

—Es clar, és clar,—han aprovat tots els oients.

—Mireu: avui el vi està tan desprestigiat a Barcelona, que si jo hi visqués, ja sabeu que m'agrada, eh?, doncs tampoc no en beuria.

—Com creu vostè que hauria d'arreglar se això?

—Oferint garanties al client que el vi és pur, i no es farà malbé. Jo crec que de la mateixa manera que s'industrialitza la llet, i el blat, fentne pa, i la cervesa, i d'altres productes agrícoles, hauria d'industrialitzar-se el vi. Tot ell, després de ben purificat, servit en botelles precintades, amb una marca que donés seguretats.

—Llavors reïxiria molt car.

—Una mica més car sí, però no tant com sembla. Es veritat que avui tots els vins de marca són cars. No perquè ho valguin, sinó perquè s'han estimat com articles de luxe. Doncs això mateix, abaratir-ho, popularitzar-ho. Es el secret de l'èxit de tota indústria. L'augment de consum solament, abaratiria en molta part la industrialització.

—Però, qui hauria de fer-ho, això?

—Si cada petit colliter de vi pretengués de fer ho, fracassaria. Això ha d'ésser reservat només a un gran colliter, o bé als Sindicats o Cooperatives de producció i venda.—Ara al senyor Josep se li ha apagat la cigarreta: es palpa el gec per cercar la capsa dels llumins, al temps que els seus contertulians, afanyosos, n'hi han encès dos, tres, i els hi ofereixen. El senyor Josep pren foc i pipa. Amolla un topterol de fum. I s'embranca en una disquisició sobre aqueixes institucions socials. Relata exemples de l'estranger. I narra l'historial dels assaigs que s'han fet a Catalunya. Un dels oients exclama:

—Ací no podem fer-les aquestes coses, puix tots duem un rei al cos.

—Doncs, mireu, és l'única solució per al nostre problema vinícola. Ens hem d'independitzar de França. Molt bé, que s'imposin les guies de circulació, i es prohibeixin els cupatges i els amaniments vínics amb alcohol industrial. Però cal fer la manera d'augmentar el consum del vi, a Catalunya, fins aconseguir que no existeixi llar on no se'n begui. Per a això, és precís que als punts on hom se'n cull, i a totes les ciutats, hom pugui anar a comprar-lo a la tenda, com s'hi va a cercar una ampolla de lleixiu.

—Ja en venen arreu—ha interromput un tertulià Però el senyor Josep ha contestat seguidament:

—Primer, que això que dieu no és veritat. I segon, que el vi que us ofereixen a raig, sovint és un líquid brut, amb alcohol, sense tast ni gust.—I el senyor Josep ha explicat moltes anècdotes i exemples, entre els quals, el que s'esdevingué a ell mateix a Poblet, centre d'una comarcada vinícola, on va haver de llançar el que comprà amb motiu d'una excursió, per agre-dolç i fastigós.

Encara a la tertúlia del senyor Josep, ha continuat la conversa animada fins ben entrada la vetlla. Quan s'ha aixecat per acomiadar-se, cap dels amics no ha permès que es pagués la consumació.

—Gràcies... gràcies... Sobretot, a tu, Genís, pel present.

El senyor Josep ha cullit el paquetet, i ha partit, tot enriolat, tot vermellós. Camí amunt de la seva caseta, bastida en un comellar de vinyes, nerviós colpia el bastó sobre la terra dura, i el retruny sonava malencònicament dins la quietud de la nit tardoral.

TULCIS.

ESTRENES

PETIT CAFÉ.—Film sonor parlat en francès per Chevalier, Vallée i d'altres.

Jo sóc un dels pocs ciutadans que no ha vist «El desfile del amor». No demano cap homenatge, però he de confessar que En Chevalier, el qual havia vist tan sols en el número de «Galas de la Paramount», m'ha produït l'efecte d'ésser un excel·lent artista.

Chevalier no és tan sols un amable *chanteur*, sí, que demés, un actor que sap situar-se i sentir el personatge.

La seva dona *Ivonne Vallée*, en el seu paper de *Ivonne* ens sembla una mica descaracteritzada. No voldria que ella ho sabés, però hem de confessar que, la col·legiala *Ivonne* llueix uns ulls massa arrugats, i tot ella produeix l'efecte d'ésser una dona d'uns quaranta anys. Això no vol dir que jugui el paper malament; fins sap saltironar d'un graó a l'altre i a vegades de tres en tres com una adolescèntula de divuit anys, que ella pretén de representar.

Els altres actors, perfectes: tots ells compleixen segons les lleis de l'Art.

Què direm de l'argument i de les escenes? Heus ací que el crític del D I C. esdevé seriós en recordar certs passatges on els gests i els visatges dels actors són intencionats amb picardia. L'argument no conté res d'extraordinari: en canvi el seu desenvolupament dóna lloc a escenes que fan riure amb esclat.

A fi de comptes, una pel·lícula per passar l'estona amb tots els perills propis de la visió d'uns certs llocs escenificats.

En el programa o menú, com diuen els paperets amb què hom obsequiava el públic hi ha uns *entremeses* massa picants. Jo crec que la Clara Bow podria abillar-se amb més decor. Tant sols un senzill barnús al damunt, i tots contents.

TALKINA.

L'escena del duel.

l'esport tal com és.

La gesta de l'Equip de Palafrugell a la "Catedral" de Les Corts no constituents.

A un tranquil i pintoresc poblet de la Província de Girona, anomenat Palafrugell, hom hauria pogut notar, la setmana passada, un moviment extraordinari. Des del JEFE de l'Estació fins al darrer contribuent, tots, se sentien emocionats davant l'acte transcendental d'acompanyar llur modest equip de fútbol a la cosmopolita ciutat de Barcelona.

L'Ajuntament en ple decidí, en sessió extraordinària, posant-se d'acord per primera vegada els ciutadans consellers, de prendre vuit preferències amb entrada, per ésser testimonis del bateig futbolístic dels noiets de Palafrugell a la immensa catedral de Les Corts. Acordaren també —per unanimitat, ni cal dir-ho—, que les vuit preferències les pagaria el poble. Els sastres, modistes, sabaters, van exhaurir les existències. Els pocs que havien visitat aquesta ciutat quan l'Exposició d'En Foronda, deien que si els palafrugellencs no arribaven molt elegants, se'n rifarien fins els urbans.

Amb el cor plé d'angoixa, i amb una emoció francament trasbalçadora, emprengueren el viatge, diumenge el dematí. Tan sols romangueren al poble el vicari d'istiu, el farmacèutic, algun admirador del senyor Toresky que prometé radiar-los la malifeta, i algunes mares que, en acomiadar, plens de llàgrimes els ulls, llurs fills, els feien compendre els greus perills que trobarien a la ciutat, i els recomanaven que sobretot guardessin, ben amagades dins el nus del mocador, les 4'50 de l'ala que costava el retorn al poble nadiu. El qual restà, per un dia, gairebé sense habitants ni autoritats.

Pocs incidents presentà el viatge, amenitzat per una cobla de sardanes, que en llançar les seves notes des de la plataforma d'un vagó de tercera, era ovacionada pels pobles del trajecte. L'alcalde, amb un somriure compassiu, agraïa les manifestacions, tot saludant amb la vara vernissada de nou, i portant a l'altra mà, una pilota de futbol amb els colors de la República.

En passar per Mataró i veure una estació de dimensions imprevistes i les xemeneies de les fàbriques i els flamants uniformes dels guardes, alguns baixaren creient-se arribats a Barcelona. Entre ells, el que havia de jugar com a porter, que també ho és al poble, d'una casa de senyors. I perdut el tren, emprengueren tot seguit per la via el camí de la capital, on arribaren dues hores després d'haver sortit de retorn llurs companys d'expedició.

Tot just davallats l'equip i els seus acompanyants, tres varen caure en el *timo* de les misses. A un parell els canviaren un bitllet de 10 duros per molts bitllets de tramvia embolicats amb paper fi, que encara pogueren aprofitar per a quelcom, i el taxi, que ben parlat sempre t'ho fa a preu enraonadet quan es tracta d'actes com aquest, els va costar, donant dues voltes al Parc, cinc pessetes cada un, amb un suplement de seixanta cèntims per maletes, cistells amb berenar i d'altres objectes que duien.

Heus aquí que jo, soci antic del Barça, admirador i amic personal de l'home llagosta, que he presenciat des de l'humil seient de gol les més grans victòries del més volgut dels nostres clubs, en esperar que sortissin a trepitjar l'herba de Les Corts aquests xicots, preveia un espectacle inesperat. Prop meu, la cobla de sardanes que havia vingut amb ells, donava per primera vegada un concert. En compte d'ésser com era d'aires festius i alegres, més hauria valgut que la cobla en pressagi del cabacet de gols, toqués una marxa fúnebre cap al poblet de la província de Girona.

Quan En *Sami*, capità del Barça, regalà un ram de flors al capità del Palafrugell, ell anà escollint floretes i repartint-les a les seves paisanetes que estaven assegudes a diferents indrets del camp. Per aquest motiu, hom retrassà el començament, uns deu minuts.

S'inicià el partit. La llagosta començà a fer salts d'una manera inversemblant, els altres s'ho miraven i llavors En Sagi Barba, cantant com ell sap, sense trobar contraris, féu primer rebotar la pilota al pal, i després assolí el primer gol de la tarda. Els socis del Barça acolliren el gol amb una formidable ovació i treien els mocadors demanant l'orella.

Quan l'equip barceloní havia obtingut mitja dotzena de gols, i ja començaven a berenar els acompanyants de l'equip gironenc, un xicotet perdé la serenitat, oblidà els assenyats consells dels que acudiren a acomiadar-lo a l'estació i dirigint-se al públic, ens dedicà un gest indecorós, el qual va fer aixecar del seient tots els barcelonistes convençuts. I alguns de l'Estat Català i de "Nosaltres sols" saltaren al camp disposats a deixar-li senyals del bateig, prou tortes perquè se'n recordés tota la vida.

Després, la calma renasqué. El sol, compassiu i amable, ens dedicà una mica d'escalfor, i el que hauria pogut tenir un final tràgic, va alegrar-me, perquè sempre convé que els esportius sense experiència aprenguin, de bon principi, com les gastem els de ciutat quan ens ofenen.

Tot anant Diagonal avall, vaig assabentar-me del telegrama tramès pels de Palafrugell als que, amb ànsia, esperaven el resultat del partit. Deia així:

"Perdut porter passant Mataró i convidat l'extrem dreta pels de l'extrema esquerra i arribant al camp massa content, perdérem moral davant públic, i partit per 8 a zero".

J. M.ª T.

RETRATS POLÍTICS

—

Alexandre Lerroux

Alexandre Lerroux, és aquell polític que, en acceptar la cartera d'Estat, ha perdut un cent per cent dins la seva constitució fisiològica. Quan portava a Barcelona els galons de la insurrecció i els senyals de tot el temps que havia treballat d'amagat, Lerroux oferia un aspecte senzillament cabdillesc: poseïa un abdomen agresiu, que semblava ple de dinamita, i lluïa un barret d'ales amples, amb un deix tan interessant que, per ell sol, ja volia dir el què! I flestomava molts disbarats, i cridava a moltes «meriendas fraternales». En aquell temps, Lerroux, amb un crostó de pa i una arengada als dits, encenia focs la mar de tràgics, i prenia un to enlluernador de deïtat venjativa, que feia tremolar totes les coses.

Ara, des de que Lerroux és ministre, algú ha fregat sobre ell paper de vidre del zero, i l'ha vernissat, i ha quedat convertit en una figura de cera. Al present, ell diu coses més enraonades, i s'ha deixat una mica de tupè estupendament burgès, i l'abdomen se li ha carregat d'una matèria pacifista, i exteriorment damunt l'ermilla, hom veu que ja respira normalment, i no té els panteixos que encomanen les sardines de llauna.

Per la fàcies de l'ex don Alejandro, s'ha estès una capa de bonhomia, que li ha fet desaparèixer el terror de l'antic bigoti, i ara translueix una emoció com la d'un perfecte senyor Esteve de sa casa, quan escolta una placa d'en Pepe Marquès, o llegeix la sentència d'un full de calendari.

De totes les maneres, ell conserva una arrogància extraordinària, i a moments, evoca amb intensitat alguna d'aquelles glòries pretèrites, taurines o pugil lístiques, futbolístiques o d'aviació, que encara, quan elles es veuen enfocades per una màquina, treuen el bust enfora com un gall de batalla, amb la creença pueril que a l'endemà, davant la fotografia es veuran de nou equipats i amb un públic nombrós al fons, agitant mocadors i banderetes.

La cartera, i els anys, han imprimit al flamant ministre d'Estat aquest caient, i els seus viatges a Ginebra i el tracte amb gent important l'han revestit d'una elegància progressiva. I li passa, com a molts del nostre país, que, a mida que es tornen vells, fan més goig, i quan els arriba l'apogeu, es moren, i tota l'elegància i tots els botons i flors a la solapa, se'ls converteix en una mortalla blanca i impressionant amb regust de ciris i pensaments místics.

D. Alexandre destaca dels altres ministres, perquè ofereix un conjunt ferreny de defensor de barricada, i perquè alhora tragina un aire paternal, com si en un moment donat, pogués obrir els braços, i ficar sota del seu jaqué tots els companys en perill. Es per això que de vegades, la seva boca, i el bigoti per refracció agafen una línia d'heroic contentament, i ell sembla que vagi a explicar un conte de la vora del foc a la canalla.

Hi ha moments, però, que tot això li desapareix, i queda nu de bondat, i sembla una fúria com en temps del Paral·lel. Potser això és en dies núvols que no li proven. I aleshores hom tem que no abandoni totes les coses, i es torni a posar a treballar en aquell drama de los «jóvenes bárbaros». Sort que dura poc la temença, perquè torna a usar el cosmètic, i se'n va a les Corts a dir de tant en tant que ja tenim la República a la butxaca, i que ell és dels que la va dur per camins de la serenitat i de l'ordre.

Lerroux, quan parla, s'infla i es torna vermell i fa pensar en l'apoplegia, i la seva faç passa per moments, ràpida i suggestiva, entre uns laberints emotius i unes contraccions cigomàtiques, que recorden el pallasso quan cau de cap, o se li trenca una corda de la guitarra.

E. FERNÁNDEZ GUAL.

La Setmana Política

Aquesta setmana ha estat de passió cremorosa dintre de la Cambra. Totes les discussions i totes les maniobres han tingut, com a centre neuràlgic, la possible estructuració de l'autonomia regional, i la República ha resistit uns moments de positiva influència per a la seva vida futura.

* * *

Alcalà Zamora ha actuat com un defensor de Catalunya, intel·ligent i decidit. No creiem que la nostra terra compti amb un home dins el Parlament de més eficàcia que ell en l'actuació, ni de més lleialtat. Demés del servei del seu prestigi i de la seva intel·ligència, cal agrair-li un veritable amor i interpretació dels nostres desigs i de les nostres necessitats, i la voluntat estrènua d'ésser-ne fidel servidor.

* * *

Contrasta amb la conducta del President del Govern, la posició dels socialistes. No sols en les votacions, esmenes i discursos ells s'han oposat amb perfídia als nostres anhels, sinó que s'atreviren a plantejar una qüestió gravíssima amb l'amenaça de dimissió del Sr. Prieto, i amb l'aprovació de l'esmena de Largo Caballero.

* * *

El més trist és que l'Esquerra Catalana ha proporcionat al ministre d'Hisenda una arma perillosa amb la seva conducta incomprensible.

L'ombra del Sindicat Unic comença de planar sinistrament prop la naixença de les nostres llibertats. Es ben remarcable que el fanatisme, de la sobirania nacional no hagi tingut tanta força com la por, de la legislació social dins la nostra nació lliure fos inspirada pels sindicalistes.

* * *

El comandant Jiménez ha jugat el ridícul, com és de tradició entre els esquerristes ex-uniformats. Ningú no ha fet cabal de la seva petició, d'una comissió investigadora dels fets de la vaga passada, a la nostra Ciutat, i en Maura se sentí obligat a donar-li una lliçó de veritable ciutadania.

* * *

Els bascs han presentat el llur Estatut al cap del Govern. No els ha concedit el Sr. Alcalà Zamora, un tracte d'igualtat. I això és clarament perillós. Bascònia és encara el gran poble de sempre, i un poble que no consentirà el menyspreu de ningú.

* * *

Finalment ha estat modificada la redacció de l'article primer de la Constitució d'una manera que contentarà gairebé a tothom, puix en aquest món, el que no s'acontenta, és perquè no vol.

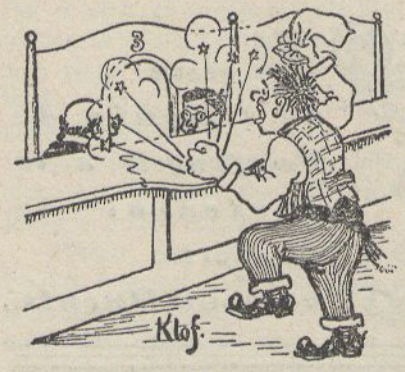
* * *

El partit progressista comença de mostrar-se com a representatiu de la classe mitja. Heus ací un fet que pot tenir molta importància en l'esdevenidor.—A. PALACÍN.

UN RAPAÇAIRE

Miri, venia perquè em donéssiu la vinya del meu veí.
—Passi a la primera finestreta.

La vinya del vostre veí? Arribeu vint i quatre hores tard! Ahir el veí demanà la vostra.

De Madrid estant

Impressions parlamentàries

Les jornades al Congrés, dels dies 24 i 25, varen guanyar als diputats, el just títol de ciutadans de la *República de Trabajadores*. Hem de tenir en compte que actualment és de *trabajadores de todo orden*. I dins d'això del tot ordre, poden entrar molt diverses activitats. El ciutadà que cada matí juga al polo, al club *Puerta de Hierro*, enyorant les glorioses actuacions de l'ex-rei; desenrotlla una certa activitat que es pot qualificar com un treball per al bé de la salut física.

Així mateix: algun diputat, a les jornades del 24 i 25, va desenrotllar certa activitat d'oratòria, el rendiment de la qual es podia traduir única i exclusivament en lluïment personal.

El senyor Iglesias, per exemple, va intentar recollir simpaties explicant com s'havia proclamat la República a Barcelona abans que a Madrid. No va causar efecte el seu llarg discurs (?) el qual s'esmicolà contra els cristalls de la bòveda, i fugí per les escletxes per esbravar la seva rancúnia a l'espai. La nit, el senyor Iglesias estava de cos present al Congrés; però hom diu que a la cúpula de Telèfons—la més alta de Madrid—voleiava un mussol que era el seu esperit, somniant en el Govern civil de Barcelona.

* * *

Qui ho ha vist de prop, pot dir que a Madrid, igual que a Barcelona, s'han viscut uns moments d'angúnia. El públic, al voltant dels altaveus dels cafès, seguia amb anguniosa nerviositat les incidències del Congrés, amb vius comentaris unes vegades, i callant religiosament les altres.

El poble, el veritable poble—llevat d'algunes excepcions—no se sentia engrescat pels discursos a lo Royo Vilanova i C.ª L'ambient fora del Congrés no era hòstil a la qüestió catalana. Hi hagueren moments d'intensa excitació, però foren breus i insignificants.

Doncs, per què dos dies i dues nits de tanta parençosa combativitat? Què era allò que en veritat hom discutia dins el Congrés?

La gran lluita del 25 a la nit, fou lliurada entre l'anarquisme internacional i el socialisme espanyol, per conquistar el domini de l'obrer de Catalunya. Aquesta fou, i no cap altra la lluita.

* * *

Es prepara la qüestió religiosa. Es un punt aquest que en ésser discutit, el Congrés haurà de resistir un esforç sobrehumà per a posar-se a l'altura del tema.

Es compta molt, potser massa, amb la transigència dels catòlics. Què és allò que escoltarem al Congrés?—JOAN RUNENT.

Madrid, 28-9-31.

Materials per a Construcció

Guix - Cals - Ciments
Rajoles de València

•

Construccions PLA

Telèfon 51360

Despatx: Meridiana, 103
Magatzems:
Meridiana, 105 i St. Quintí, 186
BARCELONA (CLOT)

No es preocupi:
Els cabells blancs poden dissimular-se ben fàcilment
No ho endevinarà ningú.
N'hi ha prou amb unes quantes friccions del nou producte científic, que s'aplica com una loció. Es inofensiu; no taca ni irrita
El seu perfum és d'allò més agradable

"BELLTON"
CONSERVA SEMPRE JOVE

DE VENDA EN
PERFUMERIES I DROGUERIES

IMP. ALTÉS. — BARCELONA. —11343

fd+q
OS(46.711 Bar) DIC